

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2015 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: Łukasz Jóźwiak

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2015 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę (z warunków szczególnych)

na skutek odwołania M. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

z dnia 19 maja 2015 r. znak: ENMS/15/(...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje M. P. prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 17 czerwca 2015 roku;
2. nie stwierdza odpowiedzialności organ rentowego za opóźnienie w ustaleniu ostatniej istotnej okoliczności w sprawie;
3. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz M. P. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 19 maja 2015 roku wydał decyzję, znak: ENMS/15/(...), którą odmówił M. P. prawa do wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że ubezpieczony nie spełnił przesłanki wynikającej z art. 184 (w zw. z art.32) ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: ustawa o emeryturach i rentach z FUS), a mianowicie nie wykazał 15 lat pracy w warunkach szczególnych. (vide: k. 10 a.s.).

Ubezpieczony M. P. w dniu 3 lipca 2015 r., odwołał się od wyżej wskazanej decyzji organu rentowego z dnia 19 maja 2015 roku, podważając ustalenia ZUS. Odwołujący zarzucił decyzji błędną wykładnię § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) poprzez przyjęcie, że dla wykazania pracy w szczególnych warunkach niezbędne jest „Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach”. Ponadto wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 7 i art. 80 k.p.a poprzez błędne przyjęcie, że „Świadectwo pracy” M. P. z 1 września 1997 r. nie dowodzi okresu pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 184 (vide: k.2-8 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 10 sierpnia 2015 r. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art.477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. Organ rentowy w uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko zaprezentowane w decyzji z dnia 19 maja 2015 r. i podniósł między innymi, że ubezpieczony nie spełnia przesłanki z art.184 w zw. z art.32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, albowiem nie legitymuje się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze warunkującym prawo do świadczenia (tj. 15 lat pracy w warunkach szczególnych). Jednocześnie organ rentowy wyjaśnił, że nie uwzględnił ubezpieczonemu do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu od 16 listopada 1977 r. do 31 sierpnia 1997 r. w (...) Zakładach Dezynfekcji, Dezynsekcji i Deratyzacji, ponieważ przedłożone świadectwo pracy nie spełnia wymogów formalnych tj. nie zawiera informacji o okresach tej pracy wykonywanej stale i w pewnym wymiarze czasu pracy, rodzajem prac, wykazem, działem, pozycją i punktem załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i Zarządzenia Resortowego właściwego Ministra.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony M. P. – urodzony w dniu (...) - złożył w dniu 13 maja 2015 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o wcześniejszą emeryturę (vide: t.3 k. 1-4 a.r.). Do wniosku ubezpieczony dołączył kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentami potwierdzającymi okresy jego zatrudnienia (vide: t.3 k. 5-9 a.r.).

Powyższe skutkowało przeprowadzeniem przez organ rentowy postępowania wyjaśniającego, w toku którego ZUS ustalił, że ubezpieczony legitymuje się łącznym stażem pracy w wymiarze 25 lat i 5 dni. Ponadto organ rentowy ustalił, że M. P. nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach. W oparciu o powyższe ustalenia organ rentowy wydał decyzję z dnia 19 maja 2015 r., znak: ENMS/15/(...), którą odmówił ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury (vide: k.10 a.s.).

M. P. od niekorzystnej dla niego decyzji organu rentowego odwołał się do sądu inicjując postępowanie sądowe, w toku którego ustalono, że ubezpieczony:

- w okresie od 1 września 1972 r. do 10 lipca 1975 r. pracował w szkole zawodowej przy fabryce obrabiarek precyzyjnych (...) w W. w wymiarze pełnego etatu na stanowisku tokarza;
- w okresie od 4 listopada 1975 r. do 15 października 1977 r. odbywał służbę wojskową w Jednostce Wojskowej (...), Jednostce Wojskowej (...) oraz w Jednostce Wojskowej (...);
- w okresie od 16 listopada 1977 r. do 31 sierpnia 1997 r. był zatrudniony w (...)Zakładach Dezynfekcji, Dezynsekcji i Deratyzacji w wymiarze pełnego etatu na stanowisku dezynsektora;
- w okresie od 19 września 1997 r. do 14 kwietnia 1999 r. był zarejestrowany jako bezrobotny w Urzędzie Pracy m. (...)W.;
- w okresie od 15 kwietnia 1999 r. do 31 sierpnia 2011 r. był zatrudniony w firmie (...) w wymiarze pełnego etatu na stanowisku dezynsektora;
- w okresie od 27 września 2011 r. do 1 stycznia 2013 r. był zarejestrowany jako bezrobotny w Urzędzie Pracy m. (...) W.;
- w okresie od 2 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2014 r. był zatrudniony w firmie (...) w wymiarze pełnego etatu na stanowisku dezynsektora;
- w okresie od 27 września 2011 r. i nadal, jest zarejestrowany jako bezrobotny w Urzędzie Pracy m. (...) W. (stan na dzień 11.05.2015 r. wg zaświadczenia UP m. (...) W. t.3 k. 9 a.r.).

Ubezpieczony w (...) Zakładach Dezynfekcji, Dezynsekcji i Deratyzacji, pracował przy dezynfekcji, dezynsekcji oraz deratyzacji. Dezynfekował m.in. szpitale oraz pomieszczenia, gdzie znajdowały się zwłoki. Odwołujący używał substancji trujących do dezynsekcji i deratyzacji. Pracę wykonywał w masce i stroju ochronnym. Ubezpieczony podczas wykonywania pracy miał stały kontakt z substancjami toksycznymi. Ponadto do jego zadań należało przenoszenie i napełnianie pojemników z środkami toksycznymi. Odwołujący wykonywał pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

(świadczenie wykonywania pracy z dnia 1 września 1997 r. k. 12 a.s.; akta osobowe M. P. z (...) Zakładów Dezynfekcji, Dezynsekcji i Deratyzacji k.35 a.s.; zeznania ubezpieczonego w charakterze strony k. 36 i 40 a.s.).

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego z akt sprawy, z akt emerytalnych jak też na podstawie akt osobowych ubezpieczonego. Dowody w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniają. Sąd za bezsporny uznał materiał dowodowy związany z okolicznością faktycznego świadczenia pracy przez ubezpieczonego w okresie od 16 listopada 1977 r. do 31 sierpnia 1997 r. w (...) Zakładach Dezynfekcji, Dezynsekcji i Deratyzacji, jak też niekwestionowany przez strony był ogólny staż pracy ubezpieczonego.

Sąd uznał, że materiał dowodowy jest wystarczający do uznania za pracę w warunkach szczególnych ww. okresów zatrudnienia ubezpieczonego. Przy tym Sąd pominął dowód z zeznań świadków z uwagi na to, iż okoliczność pracy przez ubezpieczonego w okresie od 16 listopada 1977 r. do 31 sierpnia 1997 r. w (...) Zakładach Dezynfekcji, Dezynsekcji i Deratyzacji była bezsporna, a zarzuty odnosiły się jedynie do treści świadectwa pracy.

Zdaniem Sądu zgromadzony materiał dowodowy nie budził jakichkolwiek wątpliwości i był wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie M. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 19 maja 2015 r., znak: ENMS/15/(...) jest uzasadnione i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015r., poz. 748) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. zgodnie z art.196 ustawy - w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (tj. co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn).

Tym samym na mocy powyższego odesłania co do ubezpieczonego zastosowanie znajduje art. 32 ustawy, w myśl którego ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 natomiast ust. 4 cytowanego artykułu stanowi, że wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie których tym osobom przysługuje prawo do emerytury ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. W związku z powyższym w sprawie odpowiednie zastosowanie mają przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43, ze zm.). W myśl § 3 i 4 w związku z § 46 rozporządzenia, emerytura przysługuje mężczyźnie zatrudnionemu w szczególnych warunkach, który 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat, 2) ma wymagany okres zatrudnienia wynoszący 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, 4) warunki do uzyskania emerytury spełnił do 31 grudnia 2008 roku.

Okres wykonywania tego rodzaju zatrudnienia stwierdza zakład pracy w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy zgodnie z § 2 ust. 2 cytowanego rozporządzenia z 7 lutego 1983 roku.

Tym samym zgodnie z przepisami § 2 rozporządzenia, tylko praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy może zostać uznana za pracę wykonywaną w warunkach szczególnych.

Niektórzy ubezpieczeni ubiegający się o świadczenie mają problemy z dostarczeniem wymaganej dokumentacji (zaświadczenia z zakładu pracy potwierdzające zatrudnienie lub pracę w warunkach szczególnych) i w konsekwencji - wobec ograniczonej dopuszczalności zastosowania innych środków dowodowych w postępowaniu przed organem rentowym (np. zeznań świadków czy ogólnych wpisów w książeczce ubezpieczeniowej) – mogą nie nabyć prawa do świadczenia. W dacie wydania przez organ rentowy decyzji możliwość dowodzenia była ograniczona rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r., Nr 237, poz.1412). Zgodnie z obowiązującym § 22 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r., Nr 237, poz.1412) Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności: legitymacja ubezpieczeniowa; legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia (ust.1). Jeżeli ustawa przewiduje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres (ust.2). Dowody z dokumentów, pisemne zeznania świadków oraz pisemne oświadczenia zainteresowanego powinny być dołączone do wniosku w oryginale (§ 27 rozporządzenia). Wyjątek od tej zasady przewidziany został w § 28 rozporządzenia, w myśl którego środkiem dowodowym w postępowaniu przed organem rentowym mogą być również poświadczone za zgodność z oryginałem kopie dokumentów stwierdzających stan zdrowia oraz dotyczących okresów składkowych i nieskładkowych, a także wysokości wynagrodzenia, przychodu, dochodu i uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń, wydawane przez jednostki upoważnione do przechowywania dokumentacji zlikwidowanych lub przekształconych zakładów pracy (ust.1) .

Możliwość dowodzenia przed organem rentowym jest tym samym ściśle ograniczona przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r., Nr 237, poz.1412), które to przepisy umożliwiają w toku postępowania administracyjnego między innymi przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków wyłącznie na okoliczność potwierdzenia okresu składkowego i nie zawierają delegacji co do możliwości zaliczania okresów zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Natomiast zgodnie z utrwalonym i zachowującym dalszą aktualność stanowiskiem orzecznictwa (odnoszącym się bezpośrednio do wcześniej obowiązującego aktu prawnego regulującego kwestię postępowania przed organami rentowymi tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń - Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm., które zostało następnie zastąpione rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe - Dz. U. z 2011r., Nr 237, poz.1412) - w razie wszczęcia postępowania sądowego, toczącego się wskutek odwołania ubezpieczonego od odmownej decyzji organu rentowego dopuszczalne jest przeprowadzanie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności, mających wpływ na prawo do świadczenia. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udawadniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w treści rozporządzenia w sprawie postępowania dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95). W postępowaniu sądowym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych obowiązują odstępstwa od ogólnych zasad dowodzenia podyktowane dążeniem do pełnego i wszechstronnego rozstrzygnięcia wszystkich kwestii spornych. W praktyce oznacza to, że w postępowaniu tym dopuszczalne jest wykazanie wszelkimi dowodami okoliczności, od których zależą uprawnienia do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, także wówczas, gdy z dokumentów wynika

co innego (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 1995 roku, II URN 23/95). W trakcie postępowania dowodowego w sprawach z ubezpieczenia społecznego, mogą być przeprowadzane wszelkie dowody przewidziane przepisami kodeksu postępowania cywilnego, w tym także dowód z zeznań świadków, w celu udowodnienia wysokości uzyskiwanego wynagrodzenia (odmiennie niż w trakcie postępowania przed organem rentowym), ale wiarygodność i moc wszystkich dowodów jest oceniana przez Sąd według jego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 czerwca 2007r., III AUa 482/07, Apel.-W-wa 2008/1/154).

W ocenie Sądu Okręgowego powołane powyżej tezy, wyrażone w orzecznictwie, w sposób jednoznaczny wskazują te okoliczności, których spełnienie jest niezbędne dla ustalenia prawa do świadczenia zgodnie z przepisami ustawy o Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a ponadto wskazują te uprawnienia strony, które umożliwiają dowodzenie swoich racji zarówno w postępowaniu administracyjnym, jak też w postępowaniu przed sądem powszechnym.

Sąd zważył, że w niniejszej sprawie okoliczność zatrudnienia ubezpieczonego w okresie od 16 listopada 1977 r. do 31 sierpnia 1997 r. w (...) Zakładach Dezynfekcji, Dezynsekcji i Deratyzacji, co do zasady nie była kwestionowana - a sporny pozostawał wyłącznie charakter prac wykonywanych przez ubezpieczonego, w tym okresie.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd ustalił, że M. P. ww. okresie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy - prace członka ekipy dezynfekcyjnej, dezynsekcyjnej i deratyzacyjnej, która została określona w Wykazie A, Dziale XIV, poz.6 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Z tych przyczyn okres zatrudnienia ubezpieczonego od 16 listopada 1977 r. do 31 sierpnia 1997 r. podlega zaliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych.

W toku niniejszego postępowania potwierdzono zatem, że łączny staż pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach przekracza 15 lat (wynosi obecnie 19 lat, 9 miesięcy i 15 dni), a tym samym spełnił on wymaganą przesłankę dotyczącą wykazania odpowiedniego stażu pracy jaka przewidziana jest w art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W związku z powyższym M. P. wbrew stanowisku ZUS spełnił wszystkie przesłanki wynikające z § 1-4 w/w rozporządzenia z 7 lutego 1983 roku w zw. z art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i ma prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 18 czerwca 2015 roku. (vide: postanowienie Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych o sprostowaniu omyłki pisarskiej w wyroku z dnia 27 października 2015 r. k. 43 a.s.)

Jednocześnie w pkt. 2 wyroku Sąd Okręgowy stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w wypłacie świadczenia, w oparciu o treść art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Ustalenie, że odwołujący spełnił warunek wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych wymagało bowiem przeprowadzenia sądowego postępowania dowodowego, w tym dopuszczenia dowodu z zeznań świadków i przesłuchania odwołującego. Organ rentowy nie ma tych możliwości dowodowych w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, gdyż ograniczony jest środkami dowodowymi wymienionymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49).

Zgodnie z art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Działając zaś na podstawie powołanego przepisu, Sąd wnioskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, powodującej opóźnienie w

wypłacie świadczenia, mając na uwadze fakt, iż dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń, co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonego, mającego wpływ na jego prawo do wnioskowanego świadczenia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł jak w pkt.3 wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 2 ust.1 i ust.2 i § 12 ust.2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. (Dz. U. z 2013r. poz. 461 j.t.) w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Z tych właśnie przyczyn Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

RS